

Mededeelingen van de Nederlandsche Boschbouwvereniging

ALGEMEENE VERGADERING.

Op de Algemeene Vergadering, die op 28 Mei werd gehouden te Arnhem, werd het Rapport van de Commissie inzake het geven van richtlijnen voor het samenstellen van een bedrijfsregeling voor boschbezit in Nederland officieel door de vereeniging aangenomen. De voorzitter sprak zijn voldoening uit over het bereikte resultaat en wees er nog eens in het bijzonder op, dat geen recepten zijn gegeven in deze niet bindende richtlijnen, maar dat veel aan het eigen initiatief wordt overgelaten.

Er werden evenwel nog verscheidene opmerkingen over het rapport gemaakt. De heer S nep v a n g e r s had vooral bezwaar tegen het feit, dat er niets in stond omtrent het gecombineerde beheer van verschillende kleinere eigendommen, van welk punt de heer B e v e r s l u i s indertijd uitging en welk streven reden was tot het in het leven roepen van de commissie. Ook had hij bezwaar tegen de opvatting van de commissie, dat het boschbezit in Nederland een economisch object zou zijn. De voorzitter zeide, dat dit rapport slechts een eerste stap is om het gemis van voorlichting te ondervangen. De heer H o u t z a g e r s merkte op, dat, ook al zouden verschillende eigenaren een gecombineerd beheer aangaan, toch voor elke bezitting een afzonderlijk bedrijfsplan zal moeten worden opgemaakt.

De heer B o n n e m a vond de boekhouding in het rapport het minst gelukkig, daar hij een boekhouding per vak nietszeggend vindt, doch wel een per afdeling. Dit laatste vond hij echter zeer tijdroovend en bovendien niet de moeite loonend, daar — en hiermede sprak hij een juist woord — de boschwachters er toch de hand mee lichten. Hij wees op de Deensche methode, waar men gebruik maakt van Weiseropstanden, zoodat niet volgens model, maar met een gemiddelde wordt gewerkt. De heer H o u t z a g e r s zeide, dat wel degelijk aan de afdelingen was gedacht bij het opstellen van de boekhouding.

Op deze vergadering werd voorts mededeeling gedaan van een voorstel van Dr B e v e r s l u i s tot het instellen van een commissie, die een „Handboek voor boschbezitters in Nederland” zou moeten samenstellen. Dit voorstel zal in studie worden genomen.

Een aardig denkbeeld kwam van den heer O u d e m a n s. Deze vond het jammer, dat er geen excursie werd gehouden en stelde nu een bijeenkomst op Schovenhorst in Putten voor op 26 Juni, teneinde daar voorriamelijk allerlei omtrent den Douglas te bezichtigen. Dit plan werd dan ook met warmte ontvangen.

Voorts deelde Dr O u d e m a n s verscheidene zaken mee omtrent zaadwinning van den Douglas en betoogde, dat eigenlijk in het Tijdschrift nog een rubriek thuis hoorde voor kleine of korte mededeelingen. Hij vond bijval bij den voorzitter der redactie.

De heer T e n S i j t h o f f brak een lans voor den boschbezitter ten aanzien van de lage prijzen voor mijnhout en generatorhout en daarnaast zeide hij, drukken vijf belastingen op de uiteindelijke opbrengst van het hout. In aansluiting hieraan wijst de heer V a n ' t H o f f op de zeer hooge herbebosschingskosten. De voorzitter vond beide zaken belangrijk en accuut en zegde toe er zich met het bestuur over te beraden. Voorts deelde hij mede, dat op de Wetenschappelijke cursus ook de nieuwe zoogenaamde Imes-voorschriften (Indeelen, meten en sorteeren) zullen worden besproken. Nadere mededeelingen hierover volgen.

De heer S n e p v a n g e r s sneed nog een zeer belangrijk onderwerp aan en wel dat van het te vroeg ontslapen Boschbouwproefstation, welk onderwerp ineens de tongen losmaakte, terwijl over deze schande nooit meer werd gesproken.

Teruggekomen op het bedrijfsplan vond nog een belangwekkend debat plaats over de leeftijdsclassenverhouding van den groveden. Dr B e v e r s l u i s, die dit te berde bracht, meende zich niet te kunnen vereenigen met de opzet om houtsoorten als Douglas en lariks bij den groveden te houden. Volgens Dr H o u t z a g e r s en I r d e

Koning meende men dit te moeten doen omdat er in die houtsoorten nog geen leeftijdsclassen zijn en omdat bij uitschakeling der jonge grovedennenklasse de normaliteit niet zou zijn te bezien. De heer Beversluis zou juist de nieuwe onderdeelen willen overbrengen naar afzonderlijke classen. De jonge grovedennenklasse is toch alleen maar schijn.

En hiermede eindigde deze zeer veelzijdige vergadering.

Des namiddags werden lezingen gehouden door Dr G. Houtzagers, Ir G. Memelink en Ir W. H. Vroom over ervaringen uit de practijk van de boschinrichting, waarvan men het verslag in het tijdschrift zal vinden. Deze bijeenkomst werd bezocht door 51 leden en 10 genodigden.

NIEUWE LEDEN.

Als nieuw lid is met ingang van 1 Juli 1943 aangenomen L. J. van Lensen, rentmeester, Lambalgen bij Scherpenzeel (Gld.).

De Secretaris der Ned. Boscbouwvereeniging,
F. W. Burger.

MAATREGELEN INZAKE HET BOSCHWEZEN, DE HOUTVOORZIENING EN DE JACHT.

1. Besluit Staatstoezicht op de Bosschen 1943.

Besluit van de Secretarissen-Generaal van de Departementen van Landbouw en Visserij, van Justitie, van Financiën, van Opvoeding, Wetenschap en Kultuurbescherming en van Binnenlandsche Zaken betreffende het Staatstoezicht op de bosschen. (Besluit Staatstoezicht op de Bosschen 1943).

Op grond van § 1 der Verordening No. 23/1940 en in overeenstemming met de §§ 2 en 3 der Verordening No. 3/1940 van den Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandsche gebied, den Gemachtigde voor het Boschwezen, de Houtvoorziening en de Jacht gehoord, wordt bepaald:

Artikel 1.

Onder bosch verstaat dit besluit elk terrein, dat dient voor de voortbrenging van hout of van bijproducten van den boschbouw.

Artikel 2.

De beteekenis van het bosch is gelegen:

1) op economisch gebied in de opbrengst aan hout en andere boschproducten, alsmede in het verschaffen van arbeid en inkomen aan talrijke volksgenooten;

2) op het gebied der bodemcultuur in de beveiliging van kusten en duinen tegen het geweld der natuur, in het breken van voor den landbouw en de bewoning schadelijke winden, in de verbetering van het klimaat, van den bodem en van de waterhuishouding;

3) op sociaal gebied in de bevordering van de recreatie-mogelijkheden en de verhooging van de volksgezondheid, in het opwekken van de geestelijke en zedelijke krachten van het volk en in de bevordering van de schoonheid van het landschap;

4) op het gebied van de jacht en de natuurwetenschap in het behoud van de inheemsche dieren- en plantenwereld.

Artikel 3.

(1) Alle bosschen, ongeacht den vorm van bezit, alsmede alle andere houtopstanden en boomen staan onder het Staatstoezicht op de bosschen.

(2) Het gevelde hout staat onder het Staatstoezicht op de bosschen, totdat het van het terrein is verwijderd, waarop het heeft gestaan.

(3) Alle ondernemingen, tot welker bedrijf behoort het kweken van plantsoen en laanboomen, het winnen van boschzaden of de handel in deze producten, staan, voor zooveel het deze producten betreft, onder het Staatstoezicht op de bosschen.

Artikel 4.

(1) Het hoofd van het Staatstoezicht op de bosschen is de Directeur van het Staatsboschbeheer.

(2) Lagere organen van het Staatstoezicht op de bosschen zijn de Houtvesters van het Staatsboschbeheer in hun ambtsgebied.

(3) Vanwege het Staatstoezicht op de bosschen kunnen de ambtenaren en tewerkgestelden van het Staatsboschbeheer belast worden met een taak op het gebied van het toezicht op de bosschen.

(4) Het Hoofd van het Staatstoezicht op de bosschen wordt bijgestaan door een afdeling „Particulier Boschbezit”, waarvan de leider uit den kring van de Nederlandsche particuliere boscheigenaren benoemd wordt door den Secretaris-Generaal van het Departement van Landbouw en Visserij, den Gemachtigde voor het Boschwezen, de Houtvoorziening en de Jacht, alsmede den Boerenleider gehoord. Zijn ontslag geschiedt dienovereenkomstig.

(5) Aan elk van de lagere organen van het Staatstoezicht op de bosschen wordt een vertegenwoordiger van het „Particulier Boschbezit” uit zijn amtsgebied toegevoegd als raadsman in aangelegenheden, dit bezit betreffende. Deze raadslieden worden door het Hoofd van het Staatstoezicht op de bosschen in overeenstemming met den boerenleider benoemd en ontslagen.

Artikel 5.

Het Staatstoezicht op de bosschen geschiedt in den vorm van een bedrijfstoezicht. Het waarborgt door voorschriften en andere maatregelen van de organen van het Staatstoezicht op de bosschen:

- 1) het behoud, de bescherming en de verzorging van het bosch;
- 2) het leiding geven aan het boschwezen in het belang van het geheele volk;
- 3) de verhooging van de productiviteit van het bosch tot vervulling van zijn taak;
- 4) het deskundig voorlichten van en raadgeven aan de boscheigenaren;
- 5) de uitvoering van alle wettelijke maatregelen, betrekking hebbende op bosschen en andere houtopstanden.

Artikel 6.

Het Hoofd van het Staatstoezicht op de bosschen dient er voor zoover mogelijk voor te zorgen, dat in plaats van boschgrond, waaraan een andere bestemming wordt gegeven, terreinen van dezelfde grootte worden beboscht. Bovendien dient hij de bebossching van woesten grond te bevorderen, indien deze meer voor den boschbouw dan voor den landbouw of voor ander gebruik geschikt is en niet als natuurreservaat in aanmerking komt.

Artikel 7.

Het Hoofd van het Staatstoezicht op de bosschen bevordert het vormen van boschschappen, welke ten doel hebben versnipperd boschbezit in één beheer te vereenigen.

Artikel 8.

(1) Het Hoofd van het Staatstoezicht op de bosschen kan een bosch, waarvan het ontstaan en het behoud uit een oogpunt van landsbelang noodzakelijk zijn, tot „banbosch” verklaren.

(2) Het Hoofd van het Staatstoezicht op de bosschen kan den bezitter van een banbosch door een beschikking voorschrijven, bepaalde boven de maatregelen van artikel 12 uitgaande maatregelen met betrekking tot de velling en de aanplanting en maatregelen ter beveiliging van den bodem te treffen of na te laten.

(3) De kosten en de winstderving welke voor de boscheigenaren ontstaan, door een beschikking overeenkomstig lid 2, komen ten laste van den Staat. Het bedrag der schadeloosstelling wordt vastgesteld door het Hoofd van het Staatstoezicht op de bosschen.

Artikel 9.

Het Hoofd van het Staatstoezicht op de bosschen dient bij de vaststelling van voorschriften voor de opleiding van vakkundig boschpersoneel den bevoegden Departementen van advies.

Artikel 10.

Het Hoofd van het Staatstoezicht op de bosschen kan binnen het kader der bepalingen van dit besluit den boscheigenaren en den ondernemingen, bedoeld in artikel 3, lid 3, door een beschikking voorschrijven, bepaalde maatregelen te treffen of na te laten.

Artikel 11.

De boscheigenaar voert het beheer over zijn bosschen. Hij is verantwoordelijk voor de naleving van alle uit dit besluit voortvloeiende verplichtingen, ook wanneer hij zich doet vertegenwoordigen.

Artikel 12.

Elke boscheigenaar dient bij de uitoefening van zijn boschbedrijf zijn verplichtingen tegenover het geheele volk na te komen. Deze verplichtingen zijn:

- 1) een zorgzaam en duurzaam beheer van het bosch met als doel een zoo groot mogelijke voortbrenging van werkhout voor de verschillende onderdeelen van het houtgebruik;
- 2) de verzorging van den boschgrond;
- 3) een goede ontsluiting van het bosch door wegen voor den houtafvoer;
- 4) het afweren van gevaren voor het bosch door het voorkomen en bestrijden van elke schade door dieren of planten, alsmede van boschbranden en het verhoeden van stormschade;
- 5) het rekening houden met de rechtmatige belangen van aangrenzende terreinen;
- 6) het behoud van de schoonheid en het eigen karakter van het landschap;
- 7) het behoud van de dieren- en plantenwereld in overeenstemming met de belangen van den boschbouw, den landbouw en de natuurbescherming.

Artikel 13.

(1) De boscheigenaren zijn verplicht desverlangd den organen van het Staatstoezicht op de bosschen inlichtingen te geven over het beheer van hun bosschen en dezen de gelegenheid te geven hun boschbedrijven te controleeren.

(2) De door de organen van het Staatstoezicht op de bosschen gemachtigde personen hebben recht van toegang tot terreinen, waarover zich dit toezicht uitstrekt.

Artikel 14.

(1) Het Hoofd van het Staatstoezicht op de bosschen bepaalt door een beschikking de hoeveelheid van het jaarlijks in elk bosch te vellen hout. Hij kan door een beschikking het vellen of rooien van houtopstanden, boomen en stobben gelasten en de bestemming van het hout bepalen.

(2) Het Hoofd van het Staatstoezicht op de bosschen kan aan een boscheigenaar, in overeenstemming met zijn instructies, de verplichting opleggen de terreinen, waarop vellingen of rooingen hebben plaats gehad, te herbebosschen.

(3) Het is verboden houtopstanden en afzonderlijke boomen zonder vergunning van het Hoofd van het Staatstoezicht op de bosschen te vellen of te doen vellen, te rooien of te doen rooien. Hetzelfde geldt voor het rooien van stobben.

(4) Het is verboden handelingen te verrichten, welke ten gevolge kunnen hebben, dat houtopstanden of boomen afsterven.

(5) Het snoeien van houtopstanden en boomen is verboden, voor zoover zulks niet volgens de regelen van den boschbouw geboden of gebruikelijk is.

(6) Het Hoofd van het Staatstoezicht op de bosschen kan vrijstelling verleenen van de in de leden 4 en 5 genoemde verboden.

Artikel 15.

(1) De eigenaren van bosschen, welke met inbegrip der daarbij behorende wegen en onbeplante perceelen in totaal een grootte van meer dan 10 ha hebben, zijn verplicht volgens een eenvoudig bedrijfsplan te werken, dat voor hun rekening voor een tijdvak van telkenmale 10 jaren moet worden opgesteld. Deze bedrijfsplannen moeten door het Hoofd van het Staatstoezicht op de bosschen worden goedgekeurd.

(2) Boscheigenaren, wier bosschen krachtens lid 1 volgens een bedrijfsplan moeten worden beheerd, moeten ter goedkeuring door het Hoofd van het Staatstoezicht op de bosschen aan de lagere organen van het Staatstoezicht op de bosschen jaarlijks een kapplan overleggen, dat de perceelen van het bosch, de hoeveelheden te vellen hout en de houtsoorten aangeeft, alsmede een cultuurplan, dat de werkzaamheden in het komende jaar bevat. Afwijkingen van de goedgekeurde plannen zijn slechts met toestemming van het Staatstoezicht op de bosschen geoorloofd.

(3) Boscheigenaren, wier bosschen overeenkomstig lid 1 volgens een bedrijfsplan moeten worden beheerd, moeten van de resultaten van het boschbedrijf boek houden.

(4) Van de verplichtingen, bedoeld in lid 1 tot en met 3, kan het Hoofd van het Staatstoezicht op de bosschen tijdelijk vrijstelling verleenen.

Artikel 16.

Voor het bestemmen van een bosch voor gebruik voor andere doeleinden heeft de boscheigenaar de toestemming noodig van het Hoofd van het Staatstoezicht op de bosschen.

Artikel 17.

Indien de eigenaar een bosch heeft verpacht of op andere wijze het gebruik van een bosch aan een derde heeft afgestaan, treedt de gebruiksgerechtigde ter zake van de toepassing van dit besluit in de plaats van den boscheigenaar.

Artikel 18.

(1) De grondkamer geeft, indien het een bosch betreft, alleen met toestemming van het Hoofd van het Staatstoezicht op de bosschen een verklaring van geen bezwaar af volgens de artikelen 2 en 3 der Verordening No. 219/1940, houdende regelen met betrekking tot het vervreemden van landbouwgronden, zooals deze gewijzigd is door de Verordening No. 103/1942. Deze weigert de toestemming, indien de rechtshandeling, vooral door versnippering van het boschbezit, een ernstig nadeel zou blijken voor de vervulling van de taak van het bosch.

(2) De Secretaris-Generaal van het Departement van Landbouw en Visscherij geeft, indien het een bosch betreft, de verklaring van geen bezwaar volgens artikel 4c der Verordening No. 219/1940 slechts af gehoord het Hoofd van het Staatstoezicht op de bosschen.

Artikel 19.

(1) Tegen de voorschriften van de lagere organen van het Staatstoezicht op de bosschen kan de betrokkene bij het Hoofd van het Staatstoezicht op de bosschen in beroep gaan en tegen beslissingen en voorschriften van het Hoofd van het Staatstoezicht op de bosschen bij den Secretaris-Generaal van het Departement van Landbouw en Visscherij, wiens uitspraak definitief is. De termijn van het beroep is één maand na de ontvangst van de beslissing of van het voorschrift.

(2) Indien het bij de beslissingen om aanzienlijke belangen op het gebied van de natuurbescherming gaat, doet de Secretaris-Generaal van het Departement van Landbouw en Visscherij geen uitspraak dan na overleg met den Secretaris-Generaal van het Departement van Opvoeding, Wetenschap en Kultuurbescherming.

Artikel 20.

De artikelen 8 en 9 van de Bodemproductiewet 1939 zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande, dat in plaats van den Minister treedt het Hoofd van het Staatstoezicht op de bosschen.

Artikel 21.

(1) De uitvoering van de bepalingen van dit besluit geschiedt op de gronden van het Staatsboschbeheer langs administratieve weg.

(2) Voor de gemeentebosschen en de bosschen van andere publiekrechtelijke lichamen kan de Secretaris-Generaal van het Departement van Landbouw en Visscherij in overeenstemming met den Secretaris-Generaal van het Departement, dat het toezicht over dit lichaam heeft, aanvullende voorschriften uitvaardigen.

Artikel 22.

(1) Hij, die

- 1) een der voorschriften van de artikelen 13, 14, lid 3, 4 of 5, 15 of 16;
- 2) een der beschikkingen, bedoeld in de artikelen 8, lid 2, 10 en 14, lid 1 of 2;
- 3) een op grond van de artikelen 21, lid 2, of 24 uitgevaardigde bepaling, overtreedt, wordt gestraft met hechtens van ten hoogste één jaar en met geldboete van ten hoogste honderdduizend gulden of met een derz straffen.

(2) Indien het bij lid 1 strafbaar gestelde feit wordt begaan door of vanwege een rechtspersoon, wordt een straf uitgesproken tegen hem, die tot het plegen van het feit opdracht gaf of die de feitelijke leiding had bij het verboden handelen of nalaten.

(3) Het bij lid 1 strafbaar gestelde feit is een overtreding.

Artikel 23.

(1) Met het opsporen van de bij lid 1 van artikel 22 strafbaar gestelde feiten zijn, behalve de ambtenaren, bedoeld in artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering

en de ambtenaren, bedoeld in artikel 1 der Verordening No. 123/1942 betreffende uitbreiding van de bevoegdheden van de politie belast, zij, die door het Hoofd van het Staatstoezicht op de bosschen daartoe zijn aangewezen.

(2) De in lid 1 genoemde ambtenaren en personen zijn te allen tijde bevoegd, alle voorwerpen, welke tot ontdekking der waarheid dienen in beslag te nemen en ter inbeslagneming de uitlevering van deze voorwerpen te vorderen.

Artikel 24.

Voorschriften ter uitvoering van dit besluit worden door den Secretaris-Generaal van het Departement van Landbouw en Visscherij gegeven.

Artikel 25.

(1)

1) De artikelen 1, 2, 7, 11, 16 en 17 der Boschwet 1922,

2) de artikelen 7, 17 en 19 van de Organisatiebeschikking Bodemproductie en

3) de artikelen 7 en 7bis der Bodemproductiebeschikking 1939 worden ingetrokken.

(2) In de artikelen 3, lid 1 en 5, en 12 der Boschwet 1922 worden de woorden „den boschraad” vervangen door de woorden „het Hoofd van het Staatstoezicht op de bosschen”.

(3) In artikel 13 der Boschwet 1922 vervallen de woorden „7, tweede lid, of 11”, in artikel 18, lid 1, der Boschwet 1922 de woorden „16 en 17” en in artikel 20 der Boschwet 1922 de woorden „aan de leden en den secretaris van den boschraad en”.

(4) In artikel 1, onder b, der Bodemproductiewet 1939 wordt de komma achter het woord „veeteelt” vervangen door het woord „en” en vervallen de woorden „de houtteelt en de boschbouw”.

(5) In de artikelen 2 en 3, lid 1, van het Bodemproductiebesluit 1939 vervallen de woorden „de houtteelt, den boschbouw”.

(6) In artikel 3 der Natuurschoonwet 1928 worden de woorden „de Boschraad” vervangen door de woorden „het Hoofd van het Staatstoezicht op de bosschen”.

(7) De door de Regeeringscommissaris voor de Bodemproductie of door den Productiecommissaris voor den Boschbouw en de Houtteelt getroffen maatregelen, welke op grond van de bij lid 1, 4 en 5 vervallen bepalingen zijn genomen, blijven van kracht en worden aangemerkt als maatregelen of beschikkingen ingevolge artikel 24 van dit besluit.

Artikel 26.

(1) Dit besluit treedt in werking op den dag zijner afkondiging.

(2) Het wordt aangehaald als „Besluit Staatstoezicht op de Bosschen 1943”.

's-Gravenhage

Apeldoorn

Deventer

, 29 Mei 1943.

De Secretaris-Generaal van het Departement van Landbouw en Visscherij:
H. M. Hirschfeld.

De Secretaris-Generaal van het Departement van Justitie:
Schrieke.

De waarnemend Secretaris-Generaal van het Departement van Financiën:
M. Rost van Tonningen.

De Secretaris-Generaal van het Departement van Opvoeding,
Wetenschap en Kultuurbescherming:

J. van Dam.

De Secretaris-Generaal van het Departement van Binnenlandsche Zaken:
Frederiks.

2. Voorschriften in zake indeeling, meting en sorteering van in Nederland geveld hout
(I.M.E.S.-voorschriften.)

In Maart 1940 werd gepubliceerd het Verslag van de Standaarderingscommissie 1938 der Nederlandsche Boschbouwvereniging, bevattende Sorteeringslijsten voor Inlandsch Rondhout en Richtlijnen voor het meten van hout. In het Juli-nummer 1942 van dit tijdschrift komt een mededeeling met betrekking tot dit verslag voor. Wij meenen goed te doen de bijzondere aandacht van onze lezers er op te vestigen, dat de hierna volgende I.M.E.S.-Voorschriften van 1 October 1943 af verplicht zijn gesteld, waardoor dus de bovengenoemde sorteeringslijsten en richtlijnen, wat de sorteeringslijsten betreft geheel, en wat het opmeten betreft gedeeltelijk, hun-beteekenis verliezen.

Houtbeschikking 1941 No. 1.

14 Mei 1943.
No. 23 H.V.

Afdeeling Houtvoorziening.

De Secretaris-Generaal van het Departement van Handel, Nijverheid en Scheepvaart; Op grond van artikel 1 der Verordening No. 23/1940, in overeenstemming met de §§ 2 en 3 der Verordening No. 3/1940 van den Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandsche gebied en in overeenstemming met artikel 4 van het Besluit No. 93/1941 tot instelling van de betrekking van Gemachtigde voor het Boschwezen, de Houtvoorziening en de Jacht;

Heeft goedgevonden te bepalen:

I. In de Houtbeschikking 1941 No. 1 wordt een nieuw artikel 7bis ingevoegd, luidende:

1. Het is verboden hout, dat geveld of gerooid is uit bosschen of, andere houtopstanden in Nederland, voor zoover dit hout in den handel wordt gebracht, anders in te deelen, te meten, te sorteren of op te werken dan overeenkomstig de omschrijvingen, neergelegd in de als bijlage bij deze beschikking gevoegde, door den Gemachtigde voor het Boschwezen, de Houtvoorziening en de Jacht vastgestelde „I.M.E.S.-voorschriften 1943”.

2. De Gemachtigde voor het Boschwezen, de Houtvoorziening en de Jacht is bevoegd de I.M.E.S.-voorschriften 1943 uit te breiden of te wijzigen.

II. Deze beschikking wordt afgekondigd in de *Nederlandsche Staatscourant*. Zij treedt in werking met ingang van 1 October 1943.

's-Gravenhage, 14 Mei 1943.

De Secretaris-Generaal voornoemd,
H. M. Hirschfeld.

Bijlage bij de Beschikking No. 23 HV dd. 14 Mei 1943 van den Secretaris-Generaal van het Departement van Handel, Nijverheid en Scheepvaart.

Voorschriften

in zake indeeling, meting en sorteering van in Nederland geveld hout.
(I.M.E.S.-Voorschriften.)

Afkortingen en toelichtingen.

d. = doorsnede;
d.m.s. = doorsnede, gemeten met schors;
zs. = gemeten, zonder schors;
m³ = massieve kubieke meter;
st. = gestapelde kubieke meter (stapelmeter, stère);
„tot 7 cm” beteekent alles beneden 7 cm. Onderdeelen van 1 cm worden verwaarloosd. 6,9 cm wordt dus 6 cm.

Indeeling, meting en sorteering van in Nederland geveld hout („I.M.E.S.”).

Eerste Hoofdstuk.

Indeeling.

A. Naar doorsnede.

§ 1. Naar de doorsnede wordt het hout ingedeeld in *dikhout* en *niet-dikhout*.

§ 2. *Dikhout* is de bovengrondsche houtmassa van 7 cm d.m.s. of meer. Wordt een

stam echter gekort, daar waar hij een doorsnede heeft van minder dan 7 cm d.m.s., dan geldt ook het dunnere deel als dikhout.

§ 3. *Niet-dikhout* is de overige houtmassa; deze wordt onderverdeeld in a) rijshout, en b) stobbenhout.

Ad a). *Rijshout* is de bovengrondsche houtmassa tot 7 cm d.m.s. behoudens de uitzondering, onder § 2 genoemd.

Ad b). *Stobbenhout* is het ondergrondsche hout en het stamdeel, dat bij de velling aan den wortel blijft.

B. Naar de bestemming.

§ 4. Het hout wordt naar de bestemming ingedeeld in: *werkhout* en *brandhout*.

I. *Werkhout*.

§ 5. Het *werkhout* wordt ingedeeld in *langhout* en *stapelwarkhout*.

§ 6. *Langhout*.

Langhout is *werkhout*, waarvan de vaste houtmassa in m³ wordt vastgesteld; het wordt niet in stapels opgezet.

Het wordt ingedeeld in *stammen* en *staakhout*.

a) *Stammen* zijn langhout, dat op 1 m van het dikke eind 14 cm d.m.s. of meer heeft. Stammen worden onderscheiden in:

1) *stammen in volle lengte*;

2) *klossen* (stamstukken).

b) *Staakhout* is al dan niet afgetopt langhout, dat op 1 m van het dikke eind minder dan 14 cm d.m.s. heeft.

Staakhout wordt onderscheiden in:

1) *zwaar staakhout*, van 7 cm tot 14 cm, d.m.s. op 1 m van het dikke eind;

2) *licht staakhout*, beneden 7 cm d.m.s. op 1 m van het dikke eind.

§ 7. *Stapel-werkhout*.

Stapel-werkhout is *werkhout*, dat in regelmatig gevormde stapels wordt opgezet of gebonden in bossen; de inhoud wordt in stapel-meters vastgesteld.

§ 8. Stapel-werkhout wordt ingedeeld in:

a) *gekloofd stapel-werkhout*: is gekloofd *werkhout* uit rond stapel-hout van 14 cm d.m.s. of meer aan het dunne eind;

b) *rond stapel-werkhout*: is ongekloofd *werkhout* van 14 cm d.m.s. of meer aan het dunne eind.

c) *knuppel-werkhout*: is ongekloofd *werkhout* van 7 cm tot 14 cm d.m.s. aan het dunne eind;

d) *rijs-werkhout*: is gestapeld of in bossen gebonden *werkhout* tot 7 cm d.m.s. aan het dikke eind.

II. *Brandhout*.

§ 9. *Brandhout* is hout, dat ongeschikt is voor *werkhout*; het wordt in regelmatig gevormde stapels opgezet of gebonden in bossen; de inhoud wordt in stapel-meters vastgesteld.

§ 10. Het *brandhout* wordt als volgt ingedeeld:

a) *gekloofd brandhout* of *ongekloofd brandhout*: van 14 cm d.m.s. of meer aan het dunne eind;

b) *knuppel-brandhout*: is ongekloofd rondhout van 7 cm tot 14 cm d.m.s. aan het dunne eind;

c) *rijs-brandhout*: is hout tot 7 cm d.m.s. aan het dikke eind;

d) *afvalhout*: is afgebroken of afgezaagd hout in stukken, korter dan 1 m en met doorsnede van 7 cm of meer;

e) *stobbenhout* (zie onder § 3, ad b).

§ 11. Indien hout, als bedoeld in de §§ 6 tot en met 10, in uitzonderingsgevallen ontschorst wordt gemeten, dan worden de in die paragrafen aangegeven doorsneden met 1 cm verlaagd.

Tweede Hoofdstuk.

Meting en inhoudsbepaling.

§ 12. *Stammen*.

De inhoud van iederen stam wordt uit lengte en middendoorsnede met schors in kubieke meters berekend. Zoowel naaldhout als loofhout wordt met inbegrip der schors gemeten.

Voor den verkoop als langhout bestemde stammen moeten glad worden uitgesnoeid; overgroeide takstompen en bulten moeten glad aan den stam worden afgehakt.

Indien een stam uit sterk in waarde afwijkende deelen bestaat, kunnen deze afzonderlijk worden gemeten.

Bij de lengte-meting wordt naar beneden afgerond op halve meters of even aantal decimeters en wordt een lengte-overmaat gegeven van 1 pct. aan het dunne einde, echter niet meer dan 10 cm; bij de vaststelling van de meetplaats der middendoorsnede wordt de lengte-overmaat niet medegerekend.

Wanneer er een valkerf is, begint de lengte-meting bij het midden van de valkerf. Wordt een stam met den voet gerooid, dan begint de lengte-meting van den stam op de helft van het gerooidde deel van den stob.

De middendoorsnede wordt door middel van de boomklem bepaald, bij doorsneden tot 20 cm door éénmalige meting, bij grootere doorsneden door meting overkruis, zoo mogelijk van de dikste en de dunste doorsnede op de meetplaats.

Indien de meetplaats valt op een takkrans of een andere storende onregelmatigheid van den stam, dan wordt het gemiddelde van 2 metingen even ver boven en beneden de juiste meetplaats (10 à 20 cm) genomen. Onderdeelen van een cm worden bij de meting der doorsneden verwaarloosd.

Voor zoover bij sorteering topdoorsneden moeten worden gemeten, worden deze slechts eenmaal geklemd.

§ 13. Staakhout.

De indeeling in klassen bij het staakhout geschiedt naar de lengte en de doorsnede, met inbegrip der schors, gemeten op 1 m van het dikke eind (zie § 6, sub b).

De lengte wordt gemeten tot waar de top 2 cm doorsnede heeft.

De inhoudsbepaling geschiedt overeenkomstig de vastgestelde normen in vaste houtmassa.

Bij de klasse-indeeling onder § 26 wordt ten aanzien der doorsneden ook met halve centimeters rekening gehouden.

§ 14. Stapelhout.

Stapel-dikhout (werk- en brandhout) wordt in stapelmeters opgezet. De stapels krijgen bij het stapelen een overmaat in de hoogte van 4 pct. in verband met het krimpen. Zoo noodig kunnen ook halve stapelmeters worden gevormd.

§ 15. Rijshout.

Rijshout wordt in stapelmeters opgezet, hetzij uitgesnoeid met een overmaat voor het slinken van 4 pct., hetzij als stamrijshout onuitgesnoeid met een overmaat van 10 pct., hetzij als takrijshout onuitgesnoeid met een overmaat van 30 pct. of wel in bossen opgewerkt. Het rijshout kan ook losliggend geschat worden.

§ 16. Stobbenhout.

Stobbenhout wordt, zoo noodig verkleind, in volle stapelmeters opgezet. Ook kan de inhoud, ongerooid of gerooid, worden geschat.

Derde Hoofdstuk.

Sorteering.

§ 17. De vorming van sorteeringen geschiedt naar qualiteit, dikte of bijzondere bestemming van het hout.

A. Naar qualiteit.

§ 18. Qualiteitsklasse A.

Gezonde, rechte, weinig verloopende, kwastvrije of nagenoeg kwastvrije stammen of stamstukken, die vrij zijn van zichtbare gebreken of beschadigingen, of waarbij deze slechts in zoo geringe mate aanwezig zijn, dat de gebruikswaarde van het hout niet wordt benadeeld.

Qualiteitsklasse B.

Gewone, gezonde, ook dorre stammen of stamstukken, die onbelangrijke of zoodanige gebreken en beschadigingen vertoonen, dat de invloed daarvan wordt teniet gedaan door de over het algemeen goede qualiteit van den stam.

Qualiteitsklasse C.

Stammen of stamstukken met veel kwasten, die een bijzonder sterk verloop hebben of sterken draaigroei vertoonen; voorts topstukken met kwasten of een sterk verloop.

Qualiteitsklasse C+.

Zieke stukken, voor zoover deze nog voor werkhout bruikbaar zijn, met name met diep doordringende rotte kwasten, aangetast door rood- of witrot of andere zwamschade van beteekenis (echter niet hout met slechts kleine rotplekken), hout met ver doorlopende ringscheuren.

§ 19. Bij de indeeling in de qualiteitsklassen A, C of C+ wordt op iederen stam aan het onderende behalve het nummer, de lengte en de middendoorsnede, het teeken A, C of C+ geplaatst.

Bij loofhoutstammen beneden 30 cm middendoorsnede m.s. en bij naaldhoutstammen beneden 25 cm d.m.s. wordt geen qualiteitsklasse A gevormd.

§ 20. Bij stapelhout worden twee qualiteitsklassen gevormd, één voor gezond en één voor wrak hout. Bij wrak hout wordt naast het nummer een + teeken geplaatst.

B. Naar doorsnede.

I. Werkhout.

Langhout.

A) Stammen (stamhout).

§ 21. Loofhout wordt naar naar de doorsnede in klassen ingedeeld en, op volle meters of even aantal decimeters afgekort.

Klasse 1.	tot 20 cm (19,9)	middendoorsnede m.s.
" 2.	20 tot 30 cm (29,9)	" "
" 3.	30 tot 40 cm (39,9)	" "
" 4.	40 tot 50 cm (49,9)	" "
" 5.	50 tot 60 cm (59,9)	" "
" 6.	60 cm of meer.	" "

Naar behoefte kunnen bij zeer waardevol hout meer klassen — telkens van 10 cm — worden gevormd.

§ 22. Naaldhout.

Langhout zijn stammen, die in hun volle lengte of althans zonder afkorting van betekenis op volle meters, halve meters of even aantal decimeters worden gekort op een zoodanige topdikte, dat een goede bruikbaarheid gewaarborgd is. Het langhout moet ten minste 6 m lang zijn. Het wordt naar de middendoorsnede in klassen ingedeeld.

Klasse 1a.	tot 15 (14,9) cm	middendoorsnede m.s.
" 1b.	15 tot 20 (19,9) cm	" "
" 2a.	20 tot 25 (24,9) cm	" "
" 2b.	25 tot 30 (29,9) cm	" "
" 3a.	30 tot 35 (34,9) cm	" "
" 3b.	35 tot 40 (39,9) cm	" "
" 4	40 tot 50 (49,9) cm	" "
" 5	50 cm of meer.	" "

§ 23. Klossen zijn deelen van geveldde stammen, die overblijven, als de afkorting van betekenis heeft ondergaan en niet meer als langhout kan worden aangemerkt. De indeeling in klassen naar de doorsnede is dezelfde als bij langhout.

B. Staakhout.

§ 24. Zwaar staakhout.

a) Naaldhout.

Klasse 1a.	7—9 cm d.m.s. op 1 m van het dikke eind, lang 6—8 m;
Klasse 1b.	7—9 cm d.m.s. op 1 m van het dikke eind, lang 8 m en meer;
Klasse 2a.	9—11 cm d.m.s. op 1 m van het dikke eind, lang 8—10 m;
Klasse 2b.	9—11 cm d.m.s. op 1 m van het dikke eind, lang 10 m en meer;
Klasse 3a.	11—14 cm d.m.s. op 1 m van het dikke eind, lang 9—11 m;
Klasse 3b.	11—14 cm d.m.s. op 1 m van het dikke eind, lang 11 m en meer.

b) Loofhout.

Staakhout van loofhout wordt naar de onder a) genoemde klassen alleen naar de doorsnede ingedeeld.

Licht staakhout.

§ 25. a) Algemeene indeeling:

Klasse I: tot 4 cm d.m.s. op 1 m van het dikke eind, lang 2,5 m en meer;

Klasse II: 4 tot 7 cm d.m.s. op 1 m van het dikke eind, lang 4 m en meer;

Staakhout, dat de vereischte lengte, als aangegeven in §§ 24 en 25, niet heeft, wordt binnen het sortiment zwaar of licht staakhout, waarin het vanwege zijn doorsnede behoort, gerangschikt in de aangrenzende lagere klasse.

§ 26. b) *Indeeling in kleine houtsoorteringen:*

Lichte boompalen:

middendoorsnede 7 tot 8 cm (omtrek 22—25 cm), 2,5 m lang.

Zware boompalen:

middendoorsnede 8 tot 9 cm (omtrek 25—28 cm), 3 m lang.

Lichte heiningpalen:

middendoorsnede 7 cm (omtrek 22 cm), 1,60 m lang.

Zware heiningpalen:

middendoorsnede 8 tot 10 cm (omtrek 25—30 cm), lang 1,80 m.

Perkoenpalen:

1° middendoorsnede 8 tot 10 cm (omtrek 25—30 cm), lang 1,60 m;

2° middendoorsnede 8 tot 10 cm (omtrek 25—30 cm), lang 2 m.

Hekstokken:

van 4 cm tot 6 cm doorsnede (13 tot 19 cm omtrek) van het dunne eind, lang 2,80 m.

Klaveruiterstokken:

doorsnede 3,5 tot 5,5 cm (11 tot 17 cm omtrek) aan het dunne eind, lang 2 m.

Tuin- of kribpaaltjes:

4 cm doorsnede (13 cm omtrek) aan het dunne eind, lang 0,80 m of meer.

Turflatten:

middendoorsnede 4 tot 16 cm (omtrek 13 tot 50 cm), lang 0,80 m tot 1 m.

Boonstaken:

1° lichte: 2,5 tot 3,5 cm doorsnede (8 tot 11 cm omtrek) op 1 m van het dikke eind, lang 3 tot 4 m;

2° middelzware: 3,5 tot 4,5 cm doorsnede (11 tot 14 cm omtrek) op 1 m van het dikke eind, lang 4 tot 5 m;

3° zware: 4,5 tot 5,5 cm doorsnede (14 tot 17 cm omtrek) op 1 m van het dikke eind, lang 5 tot 6 m.

Afgetopte boonstaken:

doorsnede op 1 m van het dikke eind 2 tot 3,5 cm (omtrek 6 tot 11 cm), lang 2,20 tot 3 m.

Zaadstokken:

doorsnede aan het dunne eind 2 tot 3 cm (omtrek 6 tot 9 cm), lang 1,80 m.

Bloemstokjes:

doorsnede op 1 m van het dikke eind 2 tot 3 cm omtrek 6 tot 9 cm), lang 2 tot 3 m.

Erwtnerijs:

omtrek der bossen in het midden 80 tot 100 cm (25 st per bos), lang 1,40 m of meer.

Kerstboomen:

Klasse 0. Lang tot 0,70 m.

" 1. " 0,70 tot 1,30 m.

" 2. " 1,30 tot 2 m.

" 3. " 2 tot 3 m.

" 4. " 3 m en meer.

II. *Brandhout.*

Indeeling van het brandhout:

§ 27. 1. *Dikhout-brandhout:*a) *gekloofd brandhout of ongekloofd brandhout:* van 14 cm d.m.s. of meer aan het dunne eind;b) *knuppel-brandhout:* is ongekloofd rondhout van 7 tot 14 cm d.m.s. aan het dunne eind;c) *afvalhout:* is afgebroken of afgezaagd hout in stukken, korter dan 1 m en met doorsneden van 7 cm of meer.§ 28. 2. *Rijs-brandhout:*a) *stam-rijshout* (rijsthoutknuppels), uitgesnoeid in stapel meters opgezet;b) *stam-rijshout*, onuitgesnoeid in stapel meters opgezet;c) *takrijshout*, onuitgesnoeid in stapel meters opgezet;

d) in bossen gebonden van 0,75 m omtrek, lang 0,95 m of meer.

§ 29. 3. *Stobbenhout.*

Zie § 3, ad b, en § 16.

C. *Naar bijzondere bestemmingsdoeleinden.*§ 30. *Mijnhout.*

Mijnhout is gezond, ook dor hout of hout met blauwe verkleuring, mits nog van voldoende draagvermogen en vastheid, ook in geringe mate kwastig hout met middendoorsneden m.s. tot 20 cm.

a) *Lang mijnhout*: stammen, lang 4 m of meer, met doorsneden op het midden tot 20 cm, die aan het dunne einde nog voor mijnhout bruikbaar zijn.

De bepalingen voor lang-stamhout onder §§ 22 en 23 gelden niet voor mijnhout.

b) *Gekort mijnhout*: tot mijnhout-sortimenten verwerkt hout.

De inhoudsbepaling geschiedt in m³ per stuk naar middendoorsnede met schors en lengte.

§ 31. *Dwarsliggerhout.*

Dwarsliggerhout zijn gezonde, ook kwastige klossen, die ten hoogste in één vlak een geringe kromming hebben en ten aanzien van afmeting en hoedanigheid voldoen aan de eischen, die voor spoor- of tramdwarsliggers of wisselhout worden gesteld.

a) *Klossen voor normaalliggers*:

lang 2,60 m of 2,70 m, minimum doorsnede aan het dunne einde 26 cm.

b) *Klossen voor smalspoorliggers*:

lang 1,40 tot 1,80 m, minimum doorsnede aan het dunne einde 20 cm.

c) *Klossen voor wisselhout*:

lang 2,80 m tot 7,50 m, minimum doorsnede aan het dunne einde 28 cm.

§ 32. *Papierhout.*

Papierhout is rondhout in lengten van 1 tot 4 m, aan beide einden met de zaag afgekort, gezond, vrij van grove kwasten. Het wordt in stapelmeeters opgezet, die dezelfde hoogte hebben, ongeacht of het hout geschild, witgeschild of ongeschild is. De inhoud wordt in stapelmeeters vastgesteld.

Klasse A. Rondhout van 14 cm of meer d.m.s. aan het dunne einde.

Klasse B. Rondhout van 10—14 cm d.m.s. aan het dunne einde.

Klasse C. Rondhout van 7—10 cm d.m.s. aan het dunne einde.

Klasse D. Beschadigd rondhout en gekloofde stukken van meer dan 7 cm d.m.s. en alle rondhout tot 7 cm d.m.s.

Vierde Hoofdstuk.

Normen voor inhoudsbepaling.

§ 33. *Zwaar staakhout.*

Klasse 1a. 100 stuks = 2,4 m³;

" 1b. 100 " = 2,50 m³;

" 2a. 100 " = 4,0 m³;

" 2b. 100 " = 4,50 m³;

" 3a. 100 " = 7,0 m³;

" 3b. 100 " = 8,0 m³;

§ 34. *Licht staakhout.*

Klasse I. 100 stuks = 0,25 m³.

" II. 100 " = 0,75 m³.

§ 35. *Gestapeld dikhout.*

1 st. rond of gekloofd stapel-werkhout ..... = 0,8 m³

1 st. knuppel-werkhout of brandhout-dikhout ..... = 0,7 m³

§ 36. Voor geschild hout wordt een toeslag berekend van 10 pct.

Voor witgeschild hout wordt een toeslag berekend van 15 pct.

§ 37. *Rijshout.*

1 st. uitgesnoeid rijshout ..... = 0,4 m³

1 st. onuitgesnoeid stamrijshout ..... = 0,2 m³

1 st. onuitgesnoeid takrijshout ..... = 0,1 m³

100 takkenbossen van 0,75 m omtrek, lang 95 cm of meer, ten minste

3 knuppels bevattende ..... = 1,0 m³

§ 38. *Stobbenhout.*

1 st. .... = 0,5 m³

§ 39. *Papierhout.*

Klassen A, B en C, 1—2 m lang:

1 st. papierhout met schors ..... = 0,8 m³

1 st. " geschild ..... = 0,88 m³

1 st. " witgeschild ..... = 0,92 m³

Klassen A, B en C van 2 tot 4 m lang, alsmede klasse D in alle lengten:

1 st. papierhout met schors ..... = 0,7 m³

1 st. " geschild ..... = 0,77 m³

1 st. " witgeschild ..... = 0,8 m³

§ 40. <i>Kleine houtsorteringen.</i>		
lichte boompalen geschild 100 stuks		= 1,1 m ³
zware boompalen geschild 100 stuks		= 1,7 m ³
lichte heiningpalen geschild 100 stuks		= 0,7 m ³
zware heiningpalen geschild 100 stuks		= 1,2 m ³
perkoenpalen a geschild 100 stuks		= 1,1 m ³
perkoenpalen b geschild 100 stuks		= 1,3 m ³
heksokken geschild 100 stuks		= 0,8 m ³
klaverruiterstokken geschild 100 stuks		= 0,5 m ³
tuin- of kribpaaltjes geschild 100 stuks		= 0,1 m ³
turfplatten, 1 stapelmeter		= 0,7 m ³
lichte boonstaken 100 stuks		= 0,3 m ³
middelzware boonstaken 100 stuks		= 0,4 m ³
zware boonstaken 100 stuks		= 0,7 m ³
uitgesnoeide boonstaken 100 stuk		= 0,2 m ³
zaadstokken 100 stuks		= 0,2 m ³
bloemstokjes 100 stuks		= 0,2 m ³
erwtenrijfs 100 bos		= 1,2 m ³
Kestboomen klasse 0 100 stuks		= 0,8 m ³
" " 1 100 "		= 1,— m ³
" " 2 100 "		= 1,2 m ³
" " 3 100 "		= 1,6 m ³
" " 4 100 "		= 2,— m ³

Aldus vastgesteld 1 April 1943.

De Gemachtigde voor het Boschwezen, de Houtvoorziening en de Jacht,
Van Steijn.

Bekendmaking.

De Gemachtigde voor het Boschwezen, de Houtvoorziening en de Jacht geeft, in aansluiting op de door hem per 1 April 1943 vastgestelde en bij beschikking van den Secretaris-Generaal van het Departement van Handel, Nijverheid en Scheepvaart dd. 14 Mei 1943, no. 23 H. V., afd. Houtvoorziening, bindend verklaarde I.M.E.S.-Voorschriften 1943 de navolgende toelichtingen op en aanwijzingen bij deze voorschriften:

1. *Algemeen.* De I.M.E.S.-Voorschriften hebben betrekking op alle voor verkoop vereend hout en gelden derhalve op alle van den Staat, publiekrechtelijke lichamen en verenigingen en stichtingen, particulieren of vennootschappen toebehoorende bosschen en andere houtopstanden, met uitzondering van grienden.

2. Bij § 6b. De naam „Staakhout” is, in afwijking met vroegere voorschriften, gebezigd voor alle al dan niet afgetopt langhout-werkhout, dat 1 m van het dikke eind minder dan 14 cm d.m.s. heeft.

3. Bij §§ 6 *tlm* 11. Het voorschrift, dat met inbegrip van de schors wordt gemeten, geldt algemeen en voor alle geveld hout. Wanneer in uitzonderingsgevallen van dit voorschrift moet worden afgeweken, dan wordt in de aangegeven doorsneden voor de gemiddelde dikte der schors 1 cm in mindering gebracht.

Het bepaalde in artikel 5, lid 1 en 2, der Boschwet 1922 in zake het laten liggen van niet-ontschorst naaldhout tusschen 15 Mei en 1 Augustus ondergaat door het voorschrift van meting met inbegrip der schors geen verandering.

4. Bij §§ 10a en 10b. Ten einde de opwerking van het brandhout te vergemakkelijken, kunnen het sortiment „gekloofd brandhout of ongekloofd brandhout van 14 cm d.m.s. of meer aan het dunne eind” (§ 10, sub a) en het sortiment „knuppelbrandhout” (§ 10, sub b) tot nader order worden gemengd, d.w.z. alle brandhout-dikhout mag voorloopig ongesorteerd worden opgezet.

5. Bij §§ 8, 10 en 11. Indien stapel-werkhout of brandhout gekloofd wordt opgewerkt, dan zal hout van 20 cm doorsnede of meer tweemaal, hout van 14—20 cm doorsnede éénmaal worden gekloofd.

6. Bij § 12. De lengtemeting geschiedt met een geijkte meetlat van 1 of 2 meter. Iedere meter wordt door een kerf in de schors aangegeven, om te allen tijde het midden van den stam te kunnen vaststellen of controleeren. Het gebruik van een geijkten stalen meetband kan bij uitzondering worden toegestaan.

De meetplaats der middendoorsnede wordt door een liggend kruis aangeduid.

De middendoorsnede wordt met een geijkte boomklem gemeten (niet met een meetband).

De lengtemeting van een stam geschiedt steeds van het dikke eind af in volle meters;

na den laatsten vollen meter een halve meter of het even aantal decimeters (0,2, 0,4, 0,5, 0,6, 0,8 m) tot aan de plaats, waar men den stam wil afkorten. Men komt aldus bv. tot 7,80 m. Bij deze plaats wordt een kerf gemaakt en vervolgens wordt voor de overmaat 8 cm bijgemeten, een tweede kerf komt op 7,88 m, alwaar de stam wordt afgekort. De middendoorsnede wordt gemeten op 3,90 m.

7. Bij §16. Wanneer stobbenhout wordt opgezet, geschiedt dit in volle stapelmeters.

8. Bij §18. De eigenschappen en gebreken, die de indeeling in kwaliteitsklassen bepalen, zijn niet afzonderlijk omschreven, daar dit te ver zou voeren. De waardeering „vrij van gebreken” of „met gebreken” moet worden opgevat, zooals in den hout-handel algemeen gebruikelijk is.

De kwaliteitsklasse A wordt bij loofhout pas in de derde doorsnedeklasse onderscheiden (boven 30 cm middendoorsnede).

Wanneer bij naaldhout de kwaliteitsklasse A wordt onderscheiden, hetgeen slechts zelden het geval zal zijn, dan geschiedt dit niet bij doorsneden, geringer dan 25 cm. In boschstreken, waar regelmatig in voldoende hoeveelheid geschikte stamstukken voorkomen, die voor fineerhout kunnen dienen, kan een afzonderlijke klasse „fineerstammen” worden onderscheiden.

9. Bij §§ 18 en 30. Onder *dor* hout in den zin van deze voorschriften wordt verstaan hout van boomen, die pas in den aan de velling voorafgaanden zomer hun loof of naalden hebben verloren; de schors moet nog vast op het hout zitten en de stammen mogen nog niet door hout vernielende zwammen zijn aangetast. Bij de beoordeeling moet voor loofhout een strengere maatstaf worden aangelegd dan voor naaldhout, omdat loofhout langzamer afsterft en in dien tijd meer aan zwam- en insectenschade is blootgesteld. Schors en bastkevervraat gelden niet voor ernstige gebreken, wel daarentegen diepgaande vraat van houtkevers. In het laatste geval kan het hout hoogstens als C-qualiteit worden aangemerkt.

10. Bij §§ 21 en 22. De doorsnedeklassen zijn zoodanig gevormd, dat het nummer der klasse overeenkomt met de laagste doorsnede dier klasse (klasse 2 is van 20 cm en hooger, klasse 3 van 30 cm en hooger, enz.).

11. Bij § 23. Om als klossen te worden verkocht, behooren de stukken bij loofhout ten minste 2 m, bij naaldhout 3 m lang te zijn.

12. Bij §§ 24 en 25. Staakhout, dat niet de vereischte lengte heeft, wordt in de aangrenzende klasse gerangschikt, echter met dien verstande, dat een zware staak van klasse 1 niet bij het licht staakhout kan worden ingedeeld, omdat de lengte beneden 6 m blijft. De te korte staken worden of bij het mijnhout ondergebracht of tot kleine houtsorteeringen verwerkt of als „klasse 1 te kort” aangegeven.

13. Bij §§ 36 en 39. Onderstaande tabel geeft een overzicht over de omrekening van stapelmeters in kubieke meters, met en zonder schors; hierbij komen bijna uitsluitend de omrekeningsfactoren 0,8 en 0,7 ter sprake:

Factor 0,8 } m.s. = met schors
z.s. = zonder schors

1 st	m.s. = 0,8	m ³	m.s. = 0,728	m ³	z.s. = 0,91	st	z.s.
1 st	z.s. = 0,8	m ³	z.s. = 0,88	m ³	m.s. = 1,10	st	m.s.
1 m ³	m.s. = 1,25	st	m.s. = 1,136	st	z.s. = 0,91	m ³	z.s.
1 m ³	z.s. = 1,25	st	z.s. = 1,375	st	m.s. = 1,10	m ³	m.s.

Factor 0,7

1 st	m.s. = 0,7	m ³	m.s. = 0,64	m ³	z.s. = 0,91	st	z.s.
1 st	z.s. = 0,7	m ³	z.s. = 0,77	m ³	m.s. = 1,10	s.m	m.s.
1 m ³	m.s. = 1,43	st	m.s. = 1,30	st	z.s. = 0,91	m ³	z.s.
1 m ³	z.s. = 1,43	st	z.s. = 1,57	st	m.s. = 1,10	m ³	m.s.

3. Prijzen bosch- en haagplantsoenen en laanboomen.

De Gemachtigde voor de Prijzen heeft bij beschikking van 14 Mei 1943 het volgende bepaald:

Artikel 1.

De prijs, waartegen kweekers de in bijlage genoemde bosch- en haagplantsoenen en laanboomen aan andere dan den uiteindelijke verbruiker ten hoogste mogen verkoopen, bedraagt den in de bijlage aangegeven prijs.

Artikel 2.

De prijs, waartegen groothandélaren de in bijlage genoemde bosch- en haagplantsoenen en laanboomen aan anderen dan den uiteindelijke verbruiker ten hoogste mogen verkoopen, bedraagt den in bijlage genoemden kweekersprijs, vermeerderd met ten hoogste 30 pct.

Artikel 3.

1. De prijs, waartegen bosch- en haagplantsoenen en laanboomen aan den uiteindelijke verbruiker ten hoogste mogen worden verkocht, bedraagt den in bijlage genoemden kweekersprijs, vermeerderd met ten hoogste:

- a) 100 pct. voor bosch- en haagplantsoenen;
- b) 125 pct. voor laanboomen.

2. In afwijking van lid 1 bedraagt de prijs, waartegen bosch- en haagplantsoenen door de kweekers daarvan aan den uiteindelijke verbruiker ten hoogste mogen worden verkocht, bij aflevering van:

50.000 stuks en meer, de in bijlage weergegeven prijzen vermeerderd met ten hoogste 30 pct.;

5001—50.000 stuks, de in bijlage weergegeven prijzen, vermeerderd met ten hoogste 45 pct.;

1001—5000 stuks, de in bijlage weergegeven prijzen, vermeerderd met ten hoogste 60 pct.;

minder dan 1000 stuks, de in bijlage weergegeven prijzen, vermeerderd met ten hoogste 90 pct., met dien verstande, dat de aantallen van een en dezelfde soort en variëteit zijn.

3. De prijs, waartegen laanboomen door de kweekers daarvan aan den uiteindelijke verbruiker ten hoogste mogen worden verkocht, bedraagt bij aflevering van:

51 stuks en meer, de in bijlage weergegeven prijzen, vermeerderd met ten hoogste 50 pct.;

26—50 stuks, de in bijlage weergegeven prijzen, vermeerderd met ten hoogste 75 pct.;

25 stuks en minder, de in bijlage weergegeven prijzen, vermeerderd met ten hoogste 100 pct., met dien verstande, dat de aanvallen van een en dezelfde soort en variëteit zijn.

Artikel 4.

1. De in dit voorschrift genoemde prijzen gelden:

a) ten aanzien van bosch- en haagplantsoenen: voor producten van 1ste kwaliteit, geheel vrij van ziekte en beschadigingen, in de grootste maten van de betreffende variëteiten en leeftijden;

b) ten aanzien van laanboomen: voor producten van 1ste kwaliteit, welke op tijd zijn verplant en gesnoeid, op afstand zijn gekweekt en in de aangegeven diktematen.

2. De tot heden geldende leveringsvoorwaarden op het gebied van vracht, verpakking en verzekering mogen niet in het nadeel van den afnemer worden gewijzigd. Als normale betalingstermijn geldt: binnen dertig dagen na levering met dien verstande, dat in geval van betaling na den normalen betalingsdatum een rentevergoeding mag worden berekend van ten hoogste $\frac{1}{2}$ pct. per maand, waarbij gedeelten van maanden als volle maanden mogen worden aangemerkt.

3. Afrondingen dienen op handelsgebruikelijke wijze te geschieden.

Artikel 5.

Indien producten van andere dan 1ste kwaliteit worden verkocht, moet een korting worden verleend op de in bijlage genoemde prijzen van ten minste 20 pct., indien de

hoedanigheid van de producten in zoo geringe mate afwijkt van die van 1ste kwaliteit, dat zij niet onder producten van 2de kwaliteit kunnen worden gerangschikt, 40 pct. ten opzichte van producten van 2de kwaliteit.

Artikel 6.

Producten van andere variëteiten, leeftijden of maten dan de in dit voorschrift vermelde mogen ten hoogste worden verkocht tegen prijzen, welke in een redelijke verhouding staan tot de volgens of op den voet van dit voorschrift te berekenen prijzen.

Artikel 7.

Dite prijsvoorschrift, dan kan worden aangehaald als: Prijsvoorschrift Bosch- en Haagplantsoenen en Laanboomen, wordt afgekondigd in de Nederlandsche Staatscourant, is met ingang van 1 September 1942 in werking getreden en is van kracht tot 1 September 1944.

De Gemachtigde voor de Prijzen,
Schokker.

Deventer, 14 Mei 1943.

Bijlage.

1. De maximum kweekersprijzen voor laanboomen zijn de volgende:
Soorten en variëteiten:

	Omtrek in cm, op 1 m stamhoogte gemeten:	Prijs per 100 stuks:
Acer platanoides	8/10	f 80.—
—	10/12	f 100.—
—	12/14	f 120.—
Acer pseudoplatanus	8/10	f 70.—
—	10/12	f 90.—
—	12/14	f 110.—
Aesculus Hippocastanum	10/12	f 100.—
—	12/14	f 120.—
Betula pendula	10/12	f 90.—
—	12/14	f 120.—
Fagus sylvatica	10/12	f 120.—
—	12/14	f 160.—
Fraxinus excelsior	10/12	f 100.—
—	12/14	f 150.—
—	14/16	f 190.—
Platanus acerifolia	10/12	f 100.—
—	12/14	f 120.—
—	14/16	f 160.—
Populus in soorten	12/14	f 90.—
—	14/16	f 120.—
Quercus robur	10/12	f 120.—
—	12/14	f 150.—
—	14/16	f 200.—
Quercus rubra	10/12	f 110.—
—	12/14	f 140.—
Robinia pseudoacacia	10/12	f 100.—
—	12/14	f 130.—
Salix in soorten	10/12	f 90.—
—	12/14	f 120.—
Sorbus aucuparia	10/12	f 90.—
—	12/14	f 120.—
Tilia vulgaris	8/10	f 80.—
—	10/12	f 100.—
—	12/14	f 120.—

2. De maximum kweekersprijzen voor bosch- en haagplantsoenen zijn de volgende:

Soorten en variëteiten:		Prijs per 1000 stuks
Naaldhout:		
Larix leptolepis	een-jarig gezaaid	f 4,50
—	twee-jarig verplant	f 18,50
Picea excelsa	een-jarig gezaaid	f 1,60
—	twee-jarig verplant	f 6,—
—	drie-jarig verplant	f 11,—
Picea sitchensis	twee-jarig verplant	f 10,—
—	drie-jarig verplant	f 20,—
Pinus nigra austriaca	een-jarig gezaaid	f 2,50
—	twee-jarig gezaaid	f 6,50
Pinus nigra corsicana	een-jarig gezaaid	f 3,—
—	twee-jarig verplant	f 8,—
Pinus silvestris	een-jarig gezaaid	f 1,50
—	twee-jarig verplant	f 5,—
Pseudotsuga Douglasii	een-jarig gezaaid	f 8,—
—	twee-jarig gezaaid en onverplant	f 16,—
—	twee-jarig verplant	f 25,—
—	drie-jarig zaailing, 2 × verplant	f 35,—
Loofhout:		
Alnus incana	een-jarig zaailing	f 4,25
—	twee-jarig verplant	f 15,—
Alnus vulgaris (glutinosa)	een-jarig zaailing	f 4,25
—	twee-jarig verplant	f 15,—
Betula pendula en		
Betula pubescens	een-jarig zaailing	f 4,25
—	twee-jarig verplant	f 15,—
Crataegus oxyacantha en		
Crataegus monogyna (incl. zaad)	twee-jarig, 1 × verplant, gesneden	f 30,—
Ligustrum ovalifolium en		
Ligustrum vulgare	60/80 verplant	f 40,—
—	80/100 verplant	f 70,—
Prunus serotina	een-jarig gezaaid	f 5,25
—	twee-jarig verplant	f 18,—